

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/76/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1110235210
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:1110235210.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Zlately Simkovej v právnej veci navrhovateľa Z. C., nar. X. XX. XXXX, bytom A. J. XX, E. L., Z. E., zast. JUDr. Alenou Turčanovou, advokátkou, Lúčna 3923/22, Poprad proti odporcom 1./ Jednotnému majetkovému fondu zväzov odborových organizácií v Slovenskej republike, IČO: 30779618, so sídlom Odborárske nám. 3, Bratislava, zast. JUDr. Oľgou Liškovou, advokátkou, Štefánikova 882/39, Poprad, 2./ E. L. A., bytom V. XX/X, Z., P., 3./ B. A., bytom V. XX/X, Z., P., 4/ B. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom G. XXXX/XX, O., 5/ I. K., nar. XX. X. XXXX, bytom G. XXXX/XX, O., odporcovia v 2/ - 5/ rade zast. JUDr. Františkom Komkom, advokátom, Hlavná 27, Prešov, o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a zmluvy o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva, o odvolaní navrhovateľa i odporcov proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 10C/60/2011-146 zo dňa 30.03.2012 takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu I.stupňa.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa návrh na určenie čiastočnej neplatnosti kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi odporcom v 1. rade a odporcami v 2. a 3. rade dňa 13. 11. 2006 zamietol.

Návrh na určenie čiastočnej neplatnosti zmluvy o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnosti uzatvorenej medzi odporcami v 2. a 3. rade a odporcami v 4. a 5. rade dňa 13. 11. 2006 zamietol.

Vyslovil, že účastníkom konania náhradu trov konania nepriznáva.

Svoje rozhodnutie právne odôvodnil súd prvého stupňa ust. § 80 písm.c/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej O.s.p.), ust. § 16 ods.1, § 29 ods.2, 3 písm.a/ zákona č. 182/1993 Z.z., výrok o trovách konania ust. § 142 ods.1 s aplikáciou § 150 O.s.p.

Vykonaným dokazovaním súd prvého stupňa dospel k záveru, že predmetná určovacia žaloba v oboch žalobných petitoch z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu navrhovateľa na požadovaných určeníach nie je spôsobilým prostriedkom ochrany práva. Z tohto dôvodu súd žalobu zamietol bez toho, aby sa zaoberal meritom veci. Podľa žalobných petítov súd mal určiť, že kúpna zmluva uzatvorená medzi odporcom v 1/ rade a odporcami v 2/ a 3/ rade z 13. 11. 2006 v časti týkajúcej sa objektu A. J. súp.

č. XX a pozemku parc. č. 41 a zmluva o zabezpečovacom prevode vlastníckych práv k nehnuteľnosti uzatvorená medzi odporcami v 2/ a 3/ rade a odporcami v 4/ a 5/ rade z 13. 11. 2006 v časti týkajúcej sa objektu A. J. súp. č. XX a pozemku parc. č. 41 sú neplatné. Súd dospel k záveru, že podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku nie je prípustná takáto žaloba podaná navrhovateľom, pretože žiadnym spôsobom nie je spôsobilá zlepšiť právne postavenie navrhovateľa. Pokiaľ naliehavý právny záujem navrhovateľ videl v prípade úspechu v možnosti domáhať sa kúpy bytu, ktorý v objekte A. J. užíva, v zmysle § 182/1993 Z. z. je potrebné uviesť, že i v prípade vyhovenia žalobe, kedy by došlo k obnove právneho vzťahu pod uzatvorenými zmluvami a vlastníkom objektu A. J. by bol odporca v 1/ rade, by s poukazom na ust. § 16 ods. 1, § 29 ods. 2, 3 písm. a), zák. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov, odporca v 1/ rade nemal zákonnú povinnosť uzavrieť s navrhovateľom zmluvu o prevode vlastníctva bytu. Objekt A. J. podľa vyjadrenia Mesta Z. E. sa nachádza na území národného parku E.. Navyše z čl. 2 nájomnej zmluvy z 1. 12. 1993 vyplýva, že byt bol prenechaný navrhovateľovi do nájmu na dobu určitú. Z ust. § 16 ods. 1 zák. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov vyplýva, že v tomto prípade nemá prenajímateľ povinnosť previesť byt do vlastníctva nájomcovi.

Na posúdení naliehavého právneho záujmu nič nemení tvrdenie navrhovateľa, že má vedomosť o predaji bytov nachádzajúcich sa v E.-e v zmysle zák. 182/1993 Z. z. nájomnom. Zo zákona 182/1993 Z. z. nevyplýva povinnosť prenajímateľa previesť byt do vlastníctva nájomcovi v prípade skutočností uvedených v § 29 ods. 3 zákona. Nie je rozhodne vylúčený takýto predaj bytu. Naliehavý právny záujem na určovacej žalobe nepredstavuje ani tvrdená existencia nájomného vzťahu navrhovateľa. Existenciu naliehavého záujmu súd ako prejudiciálnu otázku súd riešil v konaní sp. zn. 7C/138/2007 o vypratanie nehnuteľnosti.

Vzhľadom na nedostatok naliehavého právneho záujmu súd návrhy zamietol. V súlade so zásadou účelnosti a hospodárnosti súd zamietol návrh na doplnenie dokazovania správou zo Správy katastra Poprad, z akého dôvodu ťarchy vyplývajúce z dielčej dohody vedené v pozemkovej knihe vložke 376 k. ú. Z. L. boli vymazané, keď vykonanie takého dôkazu na právne posúdenie veci nie je potrebné a účelné.

Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvého stupňa podľa § 142 ods. 1 s aplikáciou § 150 Občianskeho súdneho poriadku, keď úspešným odporcom v 1. - 5. rade náhradu trov konania nepriznal s poukazom na dôvody hodné osobitného zreteľa na strane navrhovateľa. Navrhovateľ je invalidný dôchodca, poberá invalidný dôchodok vo výške 320,- Eur, iný príjem nemá. Za bývanie platí 100,- Eur mesačne (100,- Eur mu prispieva syn), za lieky platí 50,- Eur mesačne. Súd je názoru, že príjem navrhovateľa je tak nízky, že navrhovateľ by nebol schopný zaplatiť trovy konania odporcom v 1. - 5. rade bez toho, aby bol ohrozená existencia navrhovateľa. Súd je názoru, že nepriznaním náhrady trov odporcom v 1. - 5. rade nebude vážnym spôsobom zasiahnuté do ich finančnej sféry.

Navrhovateľ bol v konaní oslobodený od súdnych poplatkov. V konaní boli úspešní odporcovia v 1. - 5. rade. V zmysle § 2 ods. 2 z. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov súd na zaplatenie súdneho poplatku nezaviazal úspešných odporcov.

Proti tomuto rozsudku včas podal odvolanie navrhovateľ. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrhu návrhu na určenie čiastočnej neplatnosti zmlúv v celom rozsahu vyhovie alebo aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V konaní bolo zistené a preukázané, že objekt A. J. súp.č. XX v E. L., v ktorom sa nachádza byt, v ktorom býva navrhovateľ, spolu s inými znárodnenými nehnuteľnosťami, previedol Československý štát, zastúpený Ministerstvom financií, do vlastníctva Revolučného odborového hnutia na základe Dielčej dohody uzavretej dňa 21.1.1958. Podľa tejto Dohody bolo obmedzené právo ROH nakladať s týmito nehnuteľnosťami bez súhlasu štátu zastúpeného Ministerstvom financií a zároveň bol stanovený jednoznačný účel využívania tohto majetku zo strany ROH a to pre účely výberovej rekreácie. Toto obmedzenie, resp. ťarcha vyplývajúca z Dielčej dohody bola zapísaná v pozemknoknižnej vložke č. 376 k.ú. Z. L. pod č.d. 153/1960. To znamená že ROH bolo povinné užívať tento majetok a nakladať s ním v súlade s touto Dielčou dohodou a na druhej strane štát bol povinný sledovať a kontrolovať dodržiavanie tejto Dielčej dohody. Preto pokiaľ výberová rekreácia ROH skončila a tento objekt prestal slúžiť na

vymedzený účel, malo ROH ďalej pri užívaní tohto majetku a pri ďalšom nakladaní s ním postupovať so súhlasom štátu, zastúpeného Ministerstvom financií, k čomu však nedošlo. Žiaden taký doklad sa na Ministerstve financií SR nenachádza, čo znamená, že Ministerstvo financií SR žiadny súhlas v tejto veci, resp. k nakladaniu s týmto majetkom neudelilo, o čom svedčí list MF SR zo dňa 18.7.2008, ktorý priložili k tomuto odvolaniu.

Ďarcha, ktorá bola pôvodne zapísaná v pozemkovej knihe vl.č. 376 však pri zápise tohto majetku u Správy katastra Poprad na list vlastníctva č. XXX k.ú. E. L., ku ktorému zápisu došlo na základe objednávky Zotavovne ROH M. vr. 1988 a podľa ktorého bol tento majetok zapísaný ako vlastníctvo Slovenskej správy rekreačnej starostlivosti ROH v Bratislave a neskôr ako vlastníctvo odporcu v 1. rade, na tento list vlastníctva už zapísaná nebola. Odporcovi v 1. rade tak už nebránilo žiadne obmedzenie v tom, aby tento majetok bez súhlasu či bez vedomia štátu, previedol do vlastníctva odporcov v 2.a 3. rade. Postup Správy katastra v Poprade ohľadom zápisu tohto majetku na LV bez zápisu tejto Ďarchy z podnetu nájomcov bytov, bývajúcich v objekte A. J., šetrila aj Okresná prokuratúra v Poprade, o čom priložili list č. Pd 49/07-5 z 22.03.2007. Poukázali v tomto smere taktiež na tú skutočnosť, že taká istá Ďarcha, t.j. obmedzenie podľa Dielčej dohody uzavretej medzi štátom a ROH ostala zapísaná na LV č. XXX k.ú. E. L. u objektu súp.č. XXX, čo je vila K., ktorý objekt odporca v 1. rade doteraz neodpredal a to práve kvôli tomuto obmedzeniu. Priložili výpis z LV č. XXX o zápise tejto Ďarchy u tohto objektu. Preto pokiaľ by táto Ďarcha bola zostala zapísaná aj u objektu A. J. súp.č. XX, odporca v 1. rade by ho kvôli tomuto obmedzeniu bez súhlasu štátu nemohol odpredať.

Keďže odporca v 1. rade pri nakladaní a odpredaji tohto majetku do vlastníctva odporcov v 2. a 3. rade postupoval v rozpore s Dielčou dohodou z 21.01.1958 a to bez súhlasu štátu, zastúpeného Ministerstvom financií, je kúpna zmluva v tejto časti neplatná a následne je v tejto časti neplatná aj na ňu nadväzujúca Zmluva o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnosti uzavretá medzi odporcami v 2.a 3. rade a odporcami v 4.a 5.rade. Na základe toho tento majetok má patriť do vlastníctva odporcu v 1. rade, ktorý by ho mal prípadne podľa ustanovení Dielčej dohody vrátiť štátu. Samozrejme, ak by štát mal vôbec záujem o jeho navrátenie, čo z jeho listu zo dňa 18.07.2008 nie je zjavné.

Podľa navrhovateľa by sa jeho postavenie touto žalobou, resp. vyslovením neplatnosti týchto právnych úkonov, zlepšilo, resp. zmenilo, lebo v horšom postavení, v akom sa nachádza teraz, by určite nebol. Podľa vyjadrenia navrhovateľa odporcovia v 4. a 5. rade neustále podnikajú všetky kroky k tomu, aby byt, v ktorom býva vypratá a to bez nároku na bytovú náhradu. Najskôr mu dali výpoveď z nájmu služobného bytu, ktorú neskôr stiahli, potom dali proti nemu žalobu na súd o vypratanie, ktoré konanie je vedené pod sp.zn. 7C 138/2007, neskôr mu na Mestskom úrade Vysoké Tatry zrušili jeho trvalý pobyt na uvedenej adrese a v súčasnosti mu vyúčtovali a žiadajú ho zaplatiť nedoplatky za služby spojené s bývaním spätne za viac rokov, čo všetko navrhovateľ považuje za kroky vedúce k tomu, aby prišiel o strechu nad hlavou. Navrhovateľ je preto presvedčený, že keby tento majetok bol vo vlastníctve odporcu v 1. rade, prípadne vo vlastníctve štátu, tieto subjekty by mu buď umožnili, aby tento byt ako nájomca naďalej nerušene užíval tak, ako to bolo pred prevodom tohto domu do vlastníctva odporcov v 2. a 3. rade, poťažne v 4.a 5.rade, alebo by mu tento byt odpredali do jeho vlastníctva podľa zák.č. 182/1993 Z.z., prípadne, keďže sa jedná o byt s regulovaným nájomným, umožnili riešenie podľa zák.č. 260/2011 Z.z.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie aj odporca v 1.rade. a to proti tretiemu výroku rozsudku, ktorým súd nepriznal účastníkom trovy konania. Nesúhlasil s názorom súdu prvého stupňa, nakoľko nepriznanie trov úspešným účastníkom vždy zasiahne do ich finančnej sféry. Musia znášať náklady na právne zastúpenie bez toho, aby súdny spor zavinili. Bolo by diskriminačné, aby žalovaný účastník v prípade úspechu mal znášať náklady na súdne konanie, preto je odporca v 1.rade toho názoru, že súd mal priznať trovy konania úspešným účastníkom. Poukázali tiež na to, že existencia navrhovateľa by zaplatením trov nebola ohrozená, nakoľko je zjavné, že ak sa navrhovateľ domáha neplatnosti kúpnej zmluvy z dôvodu, že on mal a má záujem o odkúpenie bytu do svojho vlastníctva, má a musí mať dostatok finančných prostriedkov, aby v prípade úspechu mohol zaplatiť kúpnu cenu. Potom tu nemal súd postupovať v zmysle ustanovenia § 150 O.s.p. s poukazom na dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočne nepriznať náhradu trov konania, nakoľko takéto dôvody neexistujú. Odporca v 1.rade navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a zaviazal navrhovateľa k povinnosti

zaplatiť odporcovi v 1. rade trovy právneho zastúpenia vo výške 197,35 Eur k rukám jeho právnej zástupkyne. Zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania vo vzťahu k navrhovateľovi vo výške 66,32 Eur.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podali odvolanie i odporcovia v 2. až 5.rade a to proti výroku, ktorým súd prvého stupňa nepriznal účastníkom konania náhradu trov konania. Navrhli rozsudok v tejto časti zmeniť a zaviazat' navrhovateľa zaplatiť odporcom v 2.a 3.rade náhradu trov prvostupňového konania v sume 646,04 Eur a odporcom v 4.a 5.rade náhradu trov prvostupňového konania vo výške 407,29 Eur na účet ich právneho zástupcu. Uplatnili si náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k navrhovateľovi a to odporcovia v 2.a 3.rade v sume 88,75 Eur a odporcovia v 4.a 5.rade tiež v sume 88,75 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Namietali, že súd prvého stupňa pri rozhodovaní o náhrade trov konania neúplne zistil skutkový stav veci a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázali na čl. 46 ods.1 Ústavy SR a čl. 6 ods.1 Dohovoru s tým, že každá strana musí mať rovnakú možnosť hájiť svoje záujmy a každá z nich nesmie mať podstatnú výhodu voči protistrane. Tento princíp rovnosti je vymedzený v čl. 47 ods.3 Ústavy SR a implicitne tvorí aj súčasť obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods.1 Ústavy SR. V prejednávanej veci súd prvého stupňa na pojednávaní konanom dňa 30.03.2012, potom ako bolo z jeho strany dané účastníkom konania poučenie v zmysle § 120 ods.4 O.s.p., boli prednesené záverečné návrhy právnych zástupcov účastníkov, prerušil pojednávanie za účelom vyhlásenia rozsudku. Po tomto prerušení konania súd prvého stupňa opakovane do pojednávacej miestnosti zavola účastníkov konania a dotazom na samotného navrhovateľa zistil jeho majetkové pomery a to sám, z vlastnej iniciatívy. Na základe toho potom súd rozhodol o merite veci, ako aj náhrade trov konania s tým, že úspešným odporcom náhradu trov konania nepriznal s poukazom na ust. § 150 O.s.p. Takéto rozhodnutie súdu je potrebné považovať za nesprávne a nezákonné. V prejednávanej veci navrhovateľ, ktorý bol v konaní zastúpený kvalifikovaným spôsobom súdom ustanovenou advokátkou sám podal súdu návrh na začatie konania, najmä proti odporcom v 1.až 3.rade, z ktorého bolo od samého počiatku jasné, že takýto návrh neobstojí z dôvodu absencie nedostatku naliehavého právneho záujmu. Takýto návrh na začatie konania bolo povinnosťou zo strany súdu bezprostredne na prvom pojednávaní zamietnuť a nie ďalej v konaní pokračovať, vykonávať dôkazy, pripúšťať zmenu žalobného petitu, pripúšťať rozširovanie účastníkov na strane odporcov a podobne. Navyše je potrebné poukázať, že medzi navrhovateľom ako úplne nezainteresovanou osobou a odporcami v 1. až 5. rade nedošlo k žiadnym právnym úkonom zakladajúcim právne vzťahy, ktoré by spôsobili medzi nimi stav právnej neistoty vedúci až k súdnemu sporu. Bol to práve navrhovateľ, ktorý sám podával takúto žalobu voči odporcom, pričom vo vile B. okrem neho celkovo obývalo miestnosti ďalších 7 rodín. Postoj navrhovateľa aj napriek dôkaznej situácii v priebehu konania a aj poučení zo strany súdu bol nemenný, trval na podanej žalobe, ba dokonca navrhoval súdu nekriticky vykonávanie ďalších dôkazov. Sama skutočnosť, že navrhovateľ je invalidným dôchodcom sama o sebe, aj vzhľadom na postoj a jeho správanie sa počas sporu nemôže napĺňať dôvody hodné osobitného zreteľa a nezodpovedá zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu, naopak jeho postoj a správanie odporovalo dobrým mravom. Súd síce môže rozhodnúť o náhrade trov konania podľa § 150 O.s.p., ale až potom, čo riadne zistí a posúdi relevantné dôvody pre takýto postup a svoje rozhodnutie musí riadne a presvedčivo odôvodniť. Rozhodnutie o náhrade trov konania podľa § 150 O.s.p. nie je takým rozhodnutím a postráda riadne a presvedčivé odôvodnenie. Zo strany súdu prvého stupňa pri rozhodovaní o prejednávanej veci už od samotného počiatku došlo k pochybeniu v tom, že priznal navrhovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 138 O.s.p. a to i napriek tomu, že neboli dané a splnené podmienky na takéto priznanie. Pokiaľ dochádza k takýmto pochybeniam zo strany súdu, automaticky z tohto pochybenia vyplýva aj následok a to zbytočné vyvolávanie súdnych sporov, vznik zaťaženia súdov v rámci nápadu veci a nakoniec vznik trov úspešným účastníkom konania, ktoré však zo strany súdu nie je sú priznané v zmysle ust. § 150 O.s.p. Súdy by mali priznávať účastníkom oslobodenie od súdnych poplatkov v časti alebo celkom len vtedy, pokiaľ sú splnené základné podmienky ak to pomery účastníka odôvodňujú a zároveň aj neide o svojvoľné, zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Odporcovia v 2.až 3.rade z dôvodu trvalého pobytu v zahraničí nechali sa zastupovať v konaní advokátom na základe udelenej plnej moci a to isté učinili aj odporcovia v 4.a 5.rade potom, keď súd pri neopodstatnenom návrhu na rozšírenie okruhu účastníkov na strane odporcov pripustil odporcov v 4.a 5.rade do konania.

K odvolaniu navrhovateľa sa vyjadril odporca v 1.rade. Navrhol rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Poukázal opätovne na nedostatok aktívnej legitímácie navrhovateľa, nakoľko jeho

nájomný vzťah s odporcom v 1. rade skončil v roku 2005. Žiadnym relevantným právnym úkonom nedošlo k predĺženiu nájomného vzťahu. Navrhovateľ preto ani nemôže mať naliehavý právny záujem na určení neplatnosti kúpnej zmluvy a zmluvy o zabezpečovacom prevode práva. V konaní bolo zistené a preukázané, že nehnuteľnosť bola vložená do majetku odporcu v 1.rade bez tiarch, preto mohol s ňou nakladať bez obmedzenia. Domáhať sa prípadného zápisu ťarchy na LV by mohol jedine štát, preto ani na takýto právny úkon nemá navrhovateľ aktívnu legitimáciu. Odporca v 1.rade popiera, že na uvedenej nehnuteľnosti by mala alebo má viazať ťarcha -obmedzenie nakladania s nehnuteľnosťou.

Odporca v 1.rade sa vyjadril aj k odvolaniu odporcov v 2.až 5.rade čo do výroku o trovách konania, ku ktorému sa pripojil s tým, že aj odporca v 1.rade podal proti tomuto výroku odvolanie.

Ako prílohu podania zo dňa 16.01.2013 zaslal navrhovateľ odvolaciemu súdu uznesenie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Co/202/2012 zo dňa 20.11.2012. Toto podanie rozposlal odvolací súd ostatným účastníkom konania, resp. ich právnym zástupcom.

K odvolaniu odporcov v 1.až 5.rade čo do výroku o trovách konania sa vyjadril navrhovateľ. Rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým nepriznal odporcom nárok na náhradu trov konania voči navrhovateľovi považuje za správne a spravodlivé. Námietky odporcu v 1.rade, že navrhovateľ má a musí mať dostatok finančných prostriedkov, keď mal a má záujem o kúpu bytu, ktorý obýva v objekte A. J. je zavádzajúca, nakoľko v prípade, ak by bola daná zákonná povinnosť previesť tento byt do jeho vlastníctva, jednalo by sa o regulovanú kúpnu cenu, ktorá by predstavovala maximálne 500,- Eur. Ak by sa nejednalo o regulovanú cenu bytu, ale o súčasnú trhovú cenu, tento byt vzhľadom na jeho pomery by odkúpiť v žiadnom prípade nemohol, aj keby chcel. Odporcovia v 2. až 5. rade svoje tvrdenie, že postoj navrhovateľa a jeho správanie v tomto konaní odporuje dobrým mravom, nemyslia vážne. Predsa nemôžu tvrdiť, že navrhovateľ koná v rozpore s dobrými mravmi, keď do situácie, v ktorej sa ocitol sa nedostal svojou vinou, a preto sa bráni a využíva všetky zákonné možnosti a prostriedky k tomu aby neprišiel o bývanie. Objekt A. J. súp.č. XX, kde býva navrhovateľ sa znárodnením dostal do vlastníctva štátu, ktorý ho Dielčou dohodou bezplatne previedol do vlastníctva odborov pre účely výberovej rekreácie a odvtedy až doteraz v tomto objekte bývali zamestnanci odborov. Aj napriek zriadenému vecnému bremenu k tejto nehnuteľnosti, keďže podľa uvedenej dohody bolo obmedzené právo ROH nakladať s touto nehnuteľnosťou bez súhlasu štátu, sa štát o túto nehnuteľnosť viac nezaujímal, teda ani o účel jej využívania a ani o jej prevod a tento záujem nemal ani vtedy, keď odbory túto nehnuteľnosť predali. Po vydaní zákona č. 182/1993 Z.z. prejavili všetci nájomcovia bytov v tomto objekte záujem o kúpu týchto bytov, ale odbory ich žiadosti odkladali, neriešili a v konečnom dôsledku neodpredali byty ich nájomcom, ale celý objekt spolu s pozemkami odpredali odporcom v 2. až 3. rade a následne, resp. ihneď tieto nehnuteľnosti nadobudli do vlastníctva odporcovia v 4. a 5. rade, ktorí uplatňujúc si svoje vlastnícke právo podali na súd žalobu proti osobám bývajúcim v tomto objekte, teda aj proti navrhovateľovi o ich vypratanie. Do tejto situácie sa nájomcovia v tomto objekte a teda aj navrhovateľ nedostali vlastnou vinou, ale zásluhou štátu, odborov, ako aj našich zákonov. Navrhovateľ preto rozhodne nekoná v rozpore s dobrými mravmi, keď v záujme toho, aby neprišiel o strechu nad hlavou a neskončil na ulici, využíva všetky zákonné možnosti. Pokiaľ v tomto prípade niekto konal v rozpore s dobrými mravmi, či v rozpore so zákonom, rozhodne to nebol navrhovateľ. Namietal aj výšku trov právneho zastúpenia odporcov v 2. až 5. rade, najmä čo sa týka náhrady cestovného za použitie vozidla, keďže je priame autobusové spojenie medzi O. a O. a vzdialenosť O.-O. a späť nie je 190 km, ale 160 km a účtovanie režijného paušálu, ktorý patrí k jednému úkonu právnej služby a pokiaľ aj boli zastúpení 4 účastníci, nemožno ho účtovať 4x.

K odvolaniu navrhovateľa sa vyjadrili odporcovia v 2.až 5.rade. Navrhli rozsudok v I.a II. výroku ako vecne správny potvrdiť a zaplatiť odporcom v 2.a 3.rade náhradu trov odvolacieho konania v sume 247,95 Eur a odporcom v 4.a 5.rade náhradu trov odvolacieho konania vo výške 247,95 Eur na účet právneho zástupcu odporcov v 2.až 5.rade. Odporcovia v 2.až 5.rade rozsudok vo výroku o zamietavej časti návrhov považujú za správny a zákonný. Už vo svojom vyjadrení k návrhu na začatie konania poukazovali na to, že návrh navrhovateľa je nedôvodný a neopodstatnený a tento návrh z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu je potrebné zamietnuť, pretože podaná určovací žaloba zo strany navrhovateľa nebola procesne prípustným nástrojom ochrany jeho práva. Neodstraňuje

žiadnu spornosť práva a len zbytočne vyvoláva konanie, účelom ktorého nie je nič iné, iba snaha oddialiť rozhodnutie súdu vo veci vedenej na Okresnom súde Poprad sp.zn. 7C/138/2007, predmetom ktorého je, že odporcovia v 4.a 5.rade, ktorí ako vlastníci nehnuteľnosti Vila A. J. sa domáhajú voči navrhovateľovi vypratanie miestnosti, ktoré v danom objekte neoprávnenie a bez právneho dôvodu užíva. Na nedostatok naliehavého právneho záujmu odporcovia uvádzali aj stanovisko Najvyššieho súdu SR 3Cdo/112/2004. Sám navrhovateľ predložil súdu tzv. „Nájomnú“ zmluvu zo dňa 01.12.1993, z ktorej vyplýva, že bola uzavretá na užívanie bytu na dobu určitú a to na dobu trvania pracovného pomeru v SOREA s tým, že v prípade skončenia pracovného pomeru nájomca nemá právo na bytovú náhradu (čl. II. zmluvy). Taktiež v rámci dokazovania zo strany súdu bolo zistené, že objekt A. J. sa nachádza na území Národného parku E., čo z právneho hľadiska s poukazom na ust. § 1, § 16 ods.1, § 29 ods.3 písm.b/ zákona č. 182/1993 Z.z. znamená, že byt, ktorého je nájomcom fyzická osoba môže vlastník domu previesť do vlastníctva len tomuto nájomcovi, ak nie je nájom bytu dohodnutý na určitý čas, pričom byty v správe rozpočtových a príspevkových organizácií nemožno previesť do vlastníctva nájomcovi, pokiaľ sa nachádzajú vo vnútornom kúpeľnom území a území národného parku. Odporcovia v 2.až 5.rade záverom poznamenali, že navrhovateľ aj napriek tomu, že je v konaní kvalifikovane zastúpený právnym zástupcom súdom ustanoveným z radov advokátov, tvrdošijne zotrváva na svojich nesprávnych postojoch a iba voči odporcom v 4.a 5.rade zbytočne vyvoláva ďalšie súdne spory.

Odvolací súd na základe podaných odvolaní preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 214 ods.2 O.s.p. s tým, že termín vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu dňa 19.09.2013 o 14,00 hod. a zistil, že tak odvolanie navrhovateľa, ako i odvolania odporcov v 1., 2., 3., 4., 5. a 6.rade nie sú dôvodné.

Odvolanie proti rozsudku možno odôvodniť len skutočnosťami uvedenými v ust. § 205 ods.2 písm.a/ - f/ O.s.p. V danom prípade navrhovateľ vo svojom odvolaní výslovne necituje ani jeden z dôvodov uvedených v ust. § 205 ods.2 písm.a/ až f/ O.s.p. Z vymedzenia dôvodov na odvolanie je však zrejmé, že uplatňuje dôvod podľa ust. § 205 ods.2 písm.f/ O.s.p., teda že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa ust. § 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku, návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Súd prvého stupňa jednoznačne odôvodnil svoje rozhodnutie o zamietnutí predmetnej určovacej žaloby v oboch žalobných petitoch z dôvodov nedostatku právneho záujmu navrhovateľa na požadovaných určeníach bez toho, aby sa zaoberal meritom veci.

Tak ako to vyplýva z rozsudku súdu prvého stupňa, podľa žalobných petítov súd prvého stupňa mal určiť, že kúpna zmluva uzatvorená medzi odporcom v 1/ rade a odporcami v 2/ a 3/ rade z 13. 11. 2006 v časti týkajúcej sa objektu A. J. súp. č. XX a pozemku parc. č. 41 a zmluva o zabezpečovacom prevode vlastníckych práv k nehnuteľnosti uzatvorená medzi odporcami v 2/ a 3/ rade a odporcami v 4/ a 5/ rade z 13. 11. 2006 v časti týkajúcej sa objektu A. J. súp. č. XX a pozemku parc. č. 41 sú neplatné.

Súd prvého stupňa konštatoval, že žaloba, tak ako bola podaná navrhovateľom žiadnym spôsobom nie je spôsobilá zlepšiť právne postavenie navrhovateľa. Pokiaľ naliehavý právny záujem navrhovateľ videl v prípade úspechu v možnosti domáhať sa kúpy bytu, ktorý v objekte A. J. užíva, v zmysle § 182/1993

Z. z. je potrebné uviesť, že i v prípade vyhovenia žalobe, kedy by došlo k obnove právneho vzťahu pod uzatvorenými zmluvami a vlastníkom objektu A. J. by bol odporca v 1/ rade, by s poukazom na ust. § 16 ods. 1, § 29 ods. 2, 3 písm. a), zák. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov, odporca v 1/ rade nemal zákonnú povinnosť uzavrieť s navrhovateľom zmluvu o prevode vlastníctva bytu.

Možno prisvedčiť súdu prvého stupňa, tak ako to vyplýva zo súčasnej judikatúry, že ak súd zamietne žalobu o určenie, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na takomto určení, je vylúčené, aby súčasne žalobu preskúmal po stránke vecnej.

Právny záujem navrhovateľa musí byť podľa požiadavky zákona kvalifikovaný ako tzv. naliehavý. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie rozhodujúcich skutočností. Pre navrhovateľa to znamená nevyhnutnosť tvrdiť a dokázať skutočnosti, z ktorých vyplýva existencia naliehavého právneho záujmu na žiadanom určení, čo je jednou z podmienok na to, aby súd mohol v rozsudku žalobe meritórne vyhovieť.

I odvolací súd má za to, že v danom prípade navrhovateľ nepreukázal naliehavý právny záujem na určení čiastočnej neplatnosti uzatvorenej kúpnej zmluvy z 13. 11. 2006 v časti týkajúcej sa prevodu vlastníckeho práva k objektu A. J. súp. č. XX a pozemku parc. č. 41 a čiastočnej neplatnosti zmluvy o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnosti pokiaľ sa týka prevodu vlastníckeho práva objektu A. J. súp. č. XX a pozemku parc. č. 40 v k. ú. E. L..

K odvolacej námietke navrhovateľa, že je presvedčený, že keby bol majetok vo vlastníctve v 1.rade, prípadne vo vlastníctve štátu, tieto subjekty by mu umožnili, aby tento byt ako nájomca naďalej nerušene užíval, odvolací súd uvádza, že toto tvrdenie navrhovateľ žiadnym spôsobom nepreukázal. Skutočnosti ním tvrdené vyvracia i postoj odporcu v 1.rade v tomto konaní.

Na tom nič nemení ani skutočnosť, že súd prvého stupňa sa zaoberal i otázkou, že objekt A. J. sa podľa vyjadrenia Mesta Z. E. nachádza na území parku E. aj tým, že z čl.2 nájomnej zmluvy z 01.12.1993 vyplýva, že byt bol prenechaný navrhovateľovi do nájmu na dobu určitú.

Tak ako to vyplýva z dôvodov rozsudku súdu prvého stupňa, zo spisu 7C/138/2007 Okresného súdu Poprad, ktorý bol pripojený k veci vyplýva, že odporcovia v 4.a 5.rade podali proti nájomcom návrh na vypratanie nehnuteľnosti v objekte A. J. v k.ú. E. L.. Odporcom je i navrhovateľ. V tomto konaní, teda v konaní 7C/138/2007 Okresného súdu Poprad bude mať otázka platnosti alebo neplatnosti nájomnej zmluvy, prípadne otázka predkupného práva, teda práva navrhovateľa vo vzťahu k povinnosti prenajímateľa previesť byt do vlastníctva nájomcovi podstatný význam. V súvislosti s týmto názorom dáva odvolací súd do pozornosti ustálenú judikatúru, teda že právne postavenie navrhovateľa (právo bývania) k bytu zostáva nezmenené, bez ohľadu na platnosť, či neplatnosť zmluvy o prevode bytu. Teda nie je daný ani naliehavý právny záujem na určení platnosti zmluvy o prevode vlastníctva bytu. Postavenie navrhovateľa by sa zlepšilo iba v prípade vyriešenia otázky predkupného práva alebo povinnosti prenajímateľa previesť byt navrhovateľovi, ako bolo uvedené vyššie. Prípadne vyriešenia otázky platnosti nájomného vzťahu. Navrhovateľ má teda možnosť žalovať aj na plnenie.

Súd prvého stupňa na rozhodnutie vo veci samej aplikoval správny právny predpis, ktorý aj správne vyložil, teda možno konštatovať, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza zo správneho právneho posúdenia veci.

Správne súd prvého stupňa rozhodol i o trovách konania. Zároveň i zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré aplikoval ust. § 150 O.s.p., keď úspešným odporcom v 1.až 5.rade náhradu trov konania nepriznal. Na strane navrhovateľa i podľa názoru odvolacieho súdu sú dôvody hodné osobitného zreteľa, tak ako vyhodnotil súd prvého stupňa. Navrhovateľ je invalidný dôchodca, poberá invalidný

dôchodok vo výške 320,- Eur, iný príjem nemá. Za bývanie platí 100,- Eur mesačne, 100,- Eur mu prispieva syn, za lieky platí 50,- Eur mesačne. Príjem navrhovateľa je teda skutočne nízky.

Podľa ust. § 150 ods.1 O.s.p., ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihladne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Existenciu podmienok hodných osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania podľa ust. § 150 ods.1 O.s.p. súd skúma len vtedy, keď dospeje k záveru, že sú splnené podmienky pre priznanie trov konania celkom alebo sčasti úspešnému účastníkovi konania.

V danom prípade súd prvého stupňa konštatoval úspešnosť odporcov v 1.až 5.rade vo veci. Zároveň, že nebude vážnym spôsobom zasiahnuté do ich finančnej sféry.

Odporcovia v 2.až 5.rade namietali aj ďalšiu vadu konania a to konkrétne, že na pojednávaní konanom dňa 30.03.2012 potom, ako bolo zo strany súdu dané poučenie v zmysle § 120 ods.4 O.s.p., boli prednesené záverečné návrhy právnych zástupcov účastníkov, súd prerušil pojednávanie za účelom vyhlásenia rozsudku. Po tomto prerušení súd prvého stupňa opakovane do pojednávacej miestnosti zavolať účastníkov konania a dotazom na samotného navrhovateľa zistil jeho majetkové pomery a to sám, z vlastnej iniciatívy. Na základe toho potom súd rozhodol v merite veci, ako aj o náhrade trov konania s tým, že úspešným odporcom náhradu trov konania nepriznal s poukazom na ust. § 150 O.s.p. Preto odporcovia v 2.až 5.rade považujú toto rozhodnutie za nesprávne a nezákonné.

Zo zápisnice z pojednávania skutočne vyplýva, že súd zisťoval majetkové pomery navrhovateľa až potom, čo poučil účastníkov v zmysle ust. § 120 ods.4 O.s.p. Zo zápisnice však nevyplýva, že by ostatní účastníci konania, prípadne ich zástupcovia proti tomuto postupu namietali, prípadne vyjadrovali sa k svojim majetkovým pomerom, prípadne k možnosti aplikácie ust. § 150 i vo vzťahu k odporcom.

K odvolacej námietke odporcov v 2.až 5.rade odvolací súd uvádza, či sú alebo nie sú na strane účastníka konania dôvody hodné osobitného zreteľa zisťuje súd sám, tak ako vyplýva z dikcie ust. § 150 O.s.p. s tým, že môže súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti nepriznať. O aplikáciu ust. § 150 O.s.p. teda nerozhoduje súd iba na návrh zo strany účastníka konania, ako sa mylne domnievajú odporcovia.

Odporcovia majú možnosť preukázať tiež svoje majetkové pomery, boli prítomní buď osobne alebo v zastúpení na pojednávaní, keď o svojich majetkových pomeroch oboznamoval súd navrhovateľ. Ani v priebehu pojednávania na súde prvého stupňa, ale ani v odvolacom konaní, teda ani v odvolaní alebo vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa netvrdili, že ich majetkové pomery boli alebo sú zlé, porovnateľné, prípadne horšie ako u navrhovateľa tak, že by aplikácia ust. § 150 O.s.p. vo vzťahu k ním neprichádzala do úvahy.

Odvolací súd nezistil pochybenie ani pri aplikácii ust. § 138 O.s.p. vo vzťahu k navrhovateľovi. Preto neprichádza do úvahy ani námietka konania proti dobrým mravom vo vzťahu k odporcom.

Súd prvého stupňa správne rozhodoval čo do veci samej, i čo do výroku o trovách konania. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa ust. § 219 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 224 ods.1 O.s.p. v spojení s ust. § 150 ods.1 O.s.p. Úspešní odporcovia majú právo na náhradu trov odvolacieho konania od neúspešného navrhovateľa. Vo vzťahu odporcovia a navrhovateľ však existujú tie isté dôvody ako vyhodnotil súd

prvého stupňa, teda na strane navrhovateľa sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajú v jeho majetkovej sfére, ktoré vo vzťahu k odporcom, ktorí nepreukázali porovnateľné dôvody vo vzťahu k navrhovateľovi odôvodňujú použitie ust. § 150 ods.1 O.s.p. i v odvolacom konaní. Preto odvolací súd vyslovil, že náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznáva.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.